

jeg hævde ganske bestemt, at det gør jeg, thi de Forslag, vi have bragt frem her, og som staa i saa nøje Forbindelse med det af Ministeren fremsatte Forslag, ere netop Udtryk for Folkekirkens Mening. Der blev jo nedsat et kirkeligt Udvalg, og jeg maa gen tage, at ingen vil kunne nægte, at hvad der derfra er fremkommet, maa tages som et Udtryk for den danske Folkekirkens Mening. Man kan spørge om de enkelte Biskoppers Mening, man kan spørge om de enkelte Menighedsraads Mening fra den Tid, vi havde dem, man kan spørge om den enes og den andens Mening, men dersom man vil spørge: Hvor have vi et virkelig lovhjemlet Udtryk for den danske Folkekirkens Mening, saa kan man ikke komme fra, at det er det, som blev Resultatet af det kirkelige Udvalgs Forhandlinger. Og den, der staa og forsvarer det, netop fordi det er et Udtryk for Meningen indenfor det kirkelige Udvalg, kan virkelig med Sandhed sige, at han her taler paa den danske Folkekirkens Vegne.

Vi stille ingenlunde det Krav over for en Folkekirke, at alle Medlemmer af Kirkeraadet skulle være — jeg tror, den højtærede Minister brugte det Udtryk — bevidst troende Mennesker. Nej, men der er et andet Krav, som vi opstille, og det er dette, at man skal gøre, hvad der er muligt for at hindre, at bevidste Fritænkere og krasse Rationalister faa Sæde saavel i Menighedsraad som i Kirkeraad; dette er noget helt andet end at opstille et Krav om, at de alle skulle være bevidst troende Mennesker. Det var det, jeg allerede i Fjor prøvede paa at gøre forstaaeligt, men jeg maa have udtrykt mig daarligt. I Fjor vilde eller kunde den højtærede Minister ikke forstaa mig, og i Aar mangler han ogsaa Forstaaelsen.

Der blev i Anledning af Pastor Arboe-Rasmussen talt om Biskop Rørdams Udtalelser i det kirkelige Udvalg. Der er dertil at sige, at det, som afdøde Biskop Rørdam prøvede paa, var at skelne mellem en Præsts Optræden i Embeds Medfør og hans Optræden og Udtalelser udenfor Embedet. Han prøvede paa det. Jeg og mange med mig indenfor Udvalget fandt — hans Minde i øvrigt højt i Ære —, at det kom han saare uheldigt fra. Men eet er i øvrigt den enkelte Biskops Mening og et andet Kirkeraadets Mening. Jeg gentager, at den enkelte Biskops Mening er ikke den danske Folkekirkens Røst, men det er derimod Kirkeraadets eller, som det den Gang hed, det kirkelige Udvalgs.

Den højtærede Kultusminister talte

om, at det var Tilsynsmændene, Biskopperne og Sognemenigheden, der maatte høres, det var deres Udtalelser og Mening, det kom an paa. Ja, i mange Tilfælde kan det jo nok passe, men som jeg bemærkede før, er der Spørgsmaal, som gribe dybt ind i hele Kirkelivet, som ere af almen, fælles kirkelig Betydning, og dér er det, at det er af afgørende Vigtighed for Folkekirken at have en fælles kirkelig Repræsentation. Og jeg fastholder fremdeles, ikke at Kirkeraadet skulde optræde som Domstol — det har aldrig været min Mening —, men derimod, at Kirkeraadet vil være Biskoppen en virkelig moralsk Støtte. Der er for mig ikke Tvivl om, at det vilde vise sig i det paa gældende Tilfælde, og det vil fremdeles vise sig i andre Tilfælde, som vi kunne tænke os. Det glæder mig, at den højtærede Minister saa bestemt her i Salen har udtalt, at der er vist Biskoppen over Viborg Stift endog megen Hensynsfuldhed og Hensyn tagen. — Jeg tror, at den højtærede Minister kan være ganske rolig, der er ingen Fare for nogen som helst graa eller trist Enstemmighed indenfor den danske Folkekirke; saalænge det aandelige Liv rører sig, saa skal der nok blive Kamp indenfor Folkekirken.

Jeg indrømmer og beklager min Fortalelse med Hensyn til § 4. Det, jeg vilde bemærke om § 4, er, at det er upraktisk at nøjes med en mundtlig Tilkendegivelse af, at man vil optages paa Valglisten. Jeg tror, at man derved bereder sig selv store praktiske Vanskeligheder, og at man maa holde sig til, at der skal være et skriftligt Krav derom.

Jeg var jo forberedt paa, om det maa være mig tilladt at bruge et populært Udtryk, at jeg vilde se den højtærede Minister trække en gammel Traver ud af Stalden, og den kom ogsaa, den gamle Traver om min forskellige Stilling til disse Spørgsmaal i det kirkelige Udvalg og her. Jeg maa sige, at jeg synes, Traveren er endda bleven lidt mere stivbenet, end den var i Fjor, og jeg tror, at man med nogen Velvillie vil kunne forstaa, hvorfor jeg har maattet stille mig forskelligt de forskellige Steder.

Den højtærede Minister talte om, at han vilde ikke have den rummelige Folkekirke, og han vilde heller ikke have den brutale og den uredelige Folkekirke. Det vilde jo være en grim Mistanke fra min Side, om jeg vilde mistænke den højtærede Kultusminister for at tilsigte at fremkalde en brutal og uredelig Folkekirke. Jeg tror ingenlunde, det er den højtærede Ministers. Hensigt, jeg tiltror ham de allerbedste